

ШЫН

Совет Эвилелиниң Коммунистг партиясынын
Тыва область болгаш Кызыл хоорай комитеттеринин,
ажылчы чоннар депутаттарынын область Советинин органы

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНДЕ (1 арын).
Соңгудалар хунүнге уккуштур (1 арын).
Бур болгаш куруккан черлерге барып аждылар күзелин плереткен Москва хоорайнын комсомолчуларынын болгаш аныктарынын хуралына 1955 чылдын январь 7-де аш Хрущевтон чугазы (2 арын).

Школарда өредилге түнөөдери (2 арын).
Кызыл хоорайнын башкыларынын январь чөвүлөс хуралы (3 арын).
Редакцияга чагаалар (3 арын).
С. Монгуш. — Чадаана МТС-тиң ажылында четпестери узуулар (3 арын).
Е. Меркулович. — «Москвада час» (3 арын).

Француз парламентинин сессиясынын ажыттынганы (4 арын).
«Европаның экономикаг калы ажылга организациясынын» чөвүлелинин сессиясы (4 арын).
Шидыраа талазы-биле СССР-ниң бирги чери дөш маргалда болур (4 арын).
Эң тергиин хаалгыларнын чарыгы (4 арын).

СОҢГУДА КОМИССИЯЛАРЫ

РСФСР-ниң Дээди Советинге болгаш чер-чер Советтеринге соңгудаларнын хунүг чоккушудан тудумна азда белеткеддер улам калбарып турар. Соңгудалар чорудар дугайында Чарык үнгөн хунден бээр соңгудаларга организацияг белеткеддер талазы-биле уруг аждылар чорутууган. Бүгү Советтерге соңгудалар талазы-биле соңгудалар ортуртары болган соңгудалар участкалары тургустуугулаан. Область, район, хоорай, көдө болгаш суур Советтерге комиссиялары баз округтарын соңгудала комиссиялары ажыдап эгелеэн, участктарын соңгудала комиссияларынын составын бадмаалары ам барык доостур турар.

Соңгудала комиссияларынын ажылы болгаш оларын тургузарын чорутуу болза, бизтин чуутта соңгудаларнын эңне демократтыг чорунун бир кол плереткен кили болур. Бизтин чуутта соңгудаларнын чааг-чагырга шугуму-биле томулдаттыган кижилер эгелеп турар өвөс, харын ажылчы чоннар боттарынын чорударын тилекчилерини дамчытып соңгудаларнын бүгү херөөс эгелеп баштап турар. Бисте соңгудалар ажылчы чоннарнын калбак киржилгези-биле, оларын чоруткандыктын интигизилгезин үндөйлөп чорутууп турар. Бистин областтың девискээринде бизин соңгудала комиссияларынын составында он муң ажык кижилерин турар чорук болза, бизтин чуутта соңгудала комиссияларынын калып хире масалды болуп турары керектиг турар.

Соңгудала комиссияларынын составына кандидаттар депшидер хуралдар ажылчы чоннарнын белик идеяларын болгаш оларнын чангыс эгестектерин көргүскен. Хей-интиг организациялары, ажылчы чоннар боттарынын хуралдарынын соңгудала комиссияларынын составына эңне идеология кижилери, бүтүрүлгө болгаш хей-интиг ажалыга болуп шыктыгырган кижилери депшидин үндөгөн. Мыза бүтүрүлгени болгаш көдө ажыл-агыйнын мураачылары, интеллигенциянын талкы-дегилери, коммунистер болгаш партия чоннарынын эгестери, анык-бүрү инжениерлер, херөөжөн кижилер кирген. Кызыл ажда электростанциянын ажылчыны Н. Чернышев, Кызыл Машалка МТС-тен механикатор Орозбаев, Токумунд колхозчуу Б. Дажырган, Кал-Хем районда колхозчу малчын А. Машышева, өртем аждыларын Ю. Арванчи, Самгалалы школазында А. Ширап, артист М. Музук болган оонда өскө чиктекти хей-хей ажылчылар, колхозчулар, механикаторлар, башкылар, аждылар, көдө ажыл-агыйнын түскэй артеминтери соңгудала комиссияларынын составына ажылдап турарлар.

Соңгудала комиссияларынын жекигешери күрүчө талазы-биле боттарынын хүлөөгезин, совет улуустук идегелин күсөдиргиле ам ажылдап киришкен. Соңгудала комиссияларынын эгестери болган хүлөөгезин «РСФСР-ниң Дээди Советинге соңгудалар дугайында Дүрүмдө» тодаргай айткан.

Тус-тус Советтерге соңгудалар дугайында девискээр талазы-биле соңгудала комиссиялары болза, бодунун Советинин девискээринге соңгудалар дугайында Дүрүмнү хажык чок күсөдирин харагалар, округ болгаш участка соңгудала комиссияларынын шын өвөс чорудууларынын дугайында хондулдарын көөр болгаш ол дугайын үгө шиттирлер, доктаатынган майык буугар соңгудала бөлгөдөнерин белеткеэр, соңгудалар депутаттары регистрестар болгаш соңгудаларнын бижи-херөөн Советтериниң майдат комиссияларына дуузар дугайын соңгудала Дүрүмдө айткан. Он ийин ол комиссиялар хамаарышкан Советтериниң депутаттарына кандидаттар кылдыр депширгештерин Дүрүмдө айткан хуусааларды парлаага дамчытып азда өскөдө арга-биле бүгү шиттеге чарааар хүлөөгезин.

Ол ийин округтарын соңгудала комиссияларынын хүлөөгезин Дүрүмдө база тодаргайлаан. Округ соңгудала комиссиясынын бир кол хүлөөгезин болза, соңгудала дүрүмнү илап барыдаалап тургаш, депутаттар кандидаттары регистрестар, участктарын соңгудала комис-

сияларын соңгудала бөлгөдөнерин-биле хандылар, округ талазы-биле соңгудаларнын түнөөн үндөгөр, соңгудалар депутатка соңгудаларнын дугайында шындыгыны тиеспир.

Участктарын соңгудала комиссияларынын хүлөөгезини пармы болгаш хей талазы деп чүве билдинтир. Бо соңгудаларда участка комиссиясы болза, РСФСР-ниң Дээди Советинге болгаш чер-чер Советтеринге соңгудалар талазы-биле соңгудала бөлгөдөнерин бадмаалашкын хунден хүлөөп алып болгаш бадмаалашкынн саанаашкынн кылдыр. Бадмаалашкын саанаашкын участкага интиги-биле өвөс, а тус-тус округтар аайы-биле кылдыр. Он ийин соңгудалар дугайында шын өвөс болган чуудар дугайында билдиришиктерин хүлөөп алып, бадмаалашкынн протоколдарын чорутур округ бүтүрүчө чорудуп бээр. Бүгү соңгудаларнын соңгудаларга бүрүн киржилгезин хандылар төлөөдө, соңгудалар хунден чедир 15 хондукту дүрүмдө соңгудалар хундун болгаш болур чериниң дугайында соңгудаларга калба-биле чараалар база-ла участкатын соңгудала комиссиясынын бир чуугула хүлөөгезин болуп турар. Участкту соңгудалар хундун белеткеэр—участк комиссиясынын харымсалгалыг ажылы болур.

Кайы-даа соңгудала комиссиясынын кол барыдаалаар чүтүлү—соңгудалар дугайында Дүрүмдө айткан негеделерин хажык чокка сагып, ону удурутпага болудур, бүгү соңгудаларнын соңгудаларга бүрүн киржилгезин хандылар болур. Мындагы төлөөгезинде, соңгудала комиссиясы бүтүрү, оларнын жекигеш бүтүрү бирги эгестеге боттарынын эгестерин болгаш хүлөөгезин тодаргай билшип алып, соңгудалар дугайында Дүрүмнү негеделерин бирден-бирөө чокка шиттээдин алып эржөкчү болур.

Ам үгө хей-хей соңгудала комиссиялары хуралдарын чыдыгырар, боттарынын сорулгазын болгаш хүлөөгезин таныжып, боттарынын чорудар хемчегдериниң дугайын чуугалажып алган. Иччазы-даа чамык комиссиялар илангыя чамык округтарын соңгудала комиссиялары ам-лаа ажылдап эгелевөн деп чүвени айтса чорур. Чижээ, Кызыл хоорайга округтарын соңгудала комиссияларынын составына депширгеш кижилер чүгө хуралдардан депширгешин билдирген башка чорум кайы округтун соңгудала комиссиясына бадмаалашкынн, чуну кылдыр, кандидат хүлөөгезин ам-лаа билбей турар. Иччазы байдалар районнарда-даа чамык черлерде бар. Мынчангам ам бүгү соңгудала комиссиялары боттарынын ажылы иленейжилип, соңгудала комиссиясынын жекигеш бүтүрү соңгудаларга белеткеге идекпейлиг кириштерин эржөкчү болур.

Партия, совет органдарын ам бир чуугула сорулгазы болза, бүгү соңгудала комиссияларын, илангыя округтарын болгаш участкаларын соңгудала комиссияларын өредин сургаары болур. Соңгудала комиссиясы бүтүрү, комиссия жекигеш бүтүрү бодунун хүлөөгезин илап тодаргай билген турар чорукту чедип алып керек.

Соңгудала комиссияларынын амгы үгө бир кол сорулгазы болза, ажылчы чоннар депутаттарынын хоорай, көдө, суур Советтеринин күсөдиргезин соңгудалар хандыларынын кылмып тургузарына дуузалары болур. Соңгудалар хандылары болза, комиссия бүтүрүчүн ажылчынын, черге соңгудаларнын чедикшинин хандылар кол документ болур.

Бүгү соңгудала комиссияларын оран-бажы-биле, от, чырык-биле, сазын, карандык жекигеш чуудар-биле, харылаза-биле хандырычык чер-чер Советтериниң күсөдиргезин кол кичөөгөй салыр ужурук. Соңгудала комиссияларын чедикшинин ажылы—партия организацияларынын хүн-бүрүдөгү боттук удурутпазындан, олче чер-чер Советтериниң болгаш хей-интигиниң кичөөгөй салырында улуу-биле хамааржыр.

Соңгудала комиссияларынын тода эки ажылы, ажылчы чоннарнын соңгудала кампанясына калбак киржилгезин—соңгудаларнын чедикшинин эрттирерин хандылар.

Партиянын кыйгыры-биле

ЛЕНИНГРАД. Бур болгаш куруккан черлерин ажылга кирип алыры-биле ажылдап чорутуу күзелин плереткен аныктарын билдиришиктерин бо хундерде хоорайнын комсомол райкомдарында көп турар. Самойлова аттыг кардин-төлө фабриказынын браковщиктери Л. Бузова биле А. Бутуева алар бур черлерге оларын чорударын илап турарлар. Ол тургалар Төрөн чурттуң мурунуга боттарынын хүлөөгезин алдарынын-биле күсөдиржип

комсомол организациясына бүтүрүлүп турарлар. Анык топарлар, сесарлар, чылачылар, шугуларлар, инженерлер—ады-бүрү профессионал кижилери чаа черлерге ажылдар күзедерин илеретип турарлар. Чүгө чангыс хундун дүрүмдө бизин комсомол райкомдарына анык Ленинградчылардан 200 хире билдиришиктер көп турар.

Совет Эвилелинде

Муң-муң гектар черлерде бүдүрүлгө дуржулгалары

Казань. Казанын В. И. Ульянов (Ленин) аттыг күрүнө университетинин 150 чол оюн демделгези-биле университеттин бажымынын баарында шөгө пролетар революциянын уруг баштыкчыны, Совет бүрүннүн үндөлектери В. И. Ленинге тураскаалы тургускан.

Чурукта: университеттин бажымынын баарында В. И. Ленинге тураскаал.

Москванын чаа пудугларына

Тудуг кезектеринин № 5 Москва заводуну найсазын тудууларына демир бетон конструктивизаторы бериш турар. Бирги чериниң техникамы-биле дертинген оон чехтеринде дөртөн ажык анык-бүрү аттарыг кылгылары белеткеп турар: уугу-панельдыг панталары, чалгыларын, чаа депширтерин болгаш колонна-шедерин, ооргаларын.

Чаа чылдын баштайгы хундундун өгөдөөн бүдүрүлгени коллективниң бир дески ажылдап, кылгылар бүдүрүп үндүрериниң графика күсөдип турар. Бетонщиктер Н. Сорокин, Х. Ардинат, В. Ковалев, К. Жаворонкова, арматура каркестар калыкчылары М. Беллев, А. Ролина, З. Иванова болган өскөдөр белик көргүзүлгенин чедип алган. Олар хундун онаалдызын 160—180 хуу күсөдип турар.

Хей хостарыг чалгылар бүдүрүп үндүрер агрегат-шугуларат ийи шугумнар чокку үгө заводка ажылгага кирер. Оларын күжү 300 муң дербелчын метр чалгылар. Чаа депширтери болгаш демир бетон өскөдө кылгылар бүдүрүп үндүрер шугуларат шугумнарын тургускан турар.

1955 чылда бүдүрүлгө өрткен чылдагызындан бүдүн чартык катап хей продуктивны бүдүрүп үндүрер турар ужурук. Москванын чаа тудуулары 90 муң кубометр чылдын демир бетону алып.

„Шипканың маадырлары“ деп чаа уран-чечен кино чурук

...1876 чыл. Болгария өртөр ондуңа чык турар. Турк дараакчылар даштыкчы хей чылдардагы дармалын ап өлтөргө-биле тура-халымкан болгаш патриоттарын кыдыг-дошкуну-биле ажаллап турар. Болгарларга дуузалары-биле орустар чөдө бээрлер. Совет болгаш болгар кинематография мастертериниң калы тургусканы «Шипканың маадырлары» деп уран-чечен кино чурук шап кычээр өгөдөр.

Фильминиң ортузунда — Балканнарда чуугула туруп Шипка даанга орус дайчылар биле болгар ополченериниң маадырлар камгалы көргүстүнгөн. Орус улус ол дайнын амы-дуума славян уугу-

дүжүттүн беддери болур. Бүгү ажылдарын үндөйинге колхозчу өртемдөр Т.С. Малецкий системаны саган.

Малецкий методу станциянын ажылдакчыларына Соңгу Казакстанын байдаларына ситен араалаштыр тарылга эгестирилгезин ажылга-айып барып болур болгаш чайын айдарган черлерге шил-чир деп чүвени сагындырган. Ам иччазы тарылга эгестирилгезиниң схемасын ажылдап кылган.

Мал чөми белеткеериниң талазы-биле ажыл ол ийиниң кичөөгөйниң хаара туудуп турар. Малды ногоан чөмир-биле 9—10 айларын дүрүмдө болгаш шыктыг чөмир-биле бүдүн чылдын дүрүмдө хандылар ногоан көвейериниң схемасын станциянын ажылдакчылары ажылдап кылганнар. Азда кол културга болза, суданга болгаш багча културалары болур.

Сталин аттыг колхоз мураачы дуржулгалыг бууругу школазы болуп турар. Чүгө сөөктү чылдын дүрүмдө азда Старополдун, Доннун, Кубанын анык-бүрү районнарында беш муң чедир өскө-курсантлар келгеннер.

(СЭТА).

„Шипканың маадырлары“ деп чаа уран-чечен кино чурук

...1876 чыл. Болгария өртөр ондуңа чык турар. Турк дараакчылар даштыкчы хей чылдардагы дармалын ап өлтөргө-биле тура-халымкан болгаш патриоттарын кыдыг-дошкуну-биле ажаллап турар. Болгарларга дуузалары-биле орустар чөдө бээрлер. Совет болгаш болгар кинематография мастертериниң калы тургусканы «Шипканың маадырлары» деп уран-чечен кино чурук шап кычээр өгөдөр.

Фильминиң ортузунда — Балканнарда чуугула туруп Шипка даанга орус дайчылар биле болгар ополченериниң маадырлар камгалы көргүстүнгөн. Орус улус ол дайнын амы-дуума славян уугу-

ка дуузалары кылдыр өртөп турарын чүрүктө көсчүлгө-биле көргүскөн. Оон түңнелде Болгария турк эжеледен хосталганы билдинтир.

Фильминиң тургузуучуу С. Васильев, режиссерлары—А. Алесов, П. Богданов, Ю. Музыканд, Я. Янков, сценаристка—А. Первенцев, фильме музыканы композиторлар Н. Крюков, Ф. Бутев олар бижээрлер.

Январь 12-де СССР-нин Културга министрствозунга «Шипканың маадырлары» деп кинону хей-интиг көргүдөп болган. Чокку хундерде ол кино Москванын экрандарына үнүп эгелеэр.

(СЭТА).

Кур черлерин шиттээдин алырынга баар көдөө ажыл-агый машиналары

Казак ССР. Алма-Атаның № 5 Турсиб совхозунда теплица комбинаты тудкан. Комбинаттын коллективни 1954—1955 чылдын ышкын, чакы сезонунда Турсибтин демир-орукчуларынын хей-интиг чөмө-нигезиниң четкөзүнө 13 тонна чаа ногоалары бээр деп хүлөөлгө алган.

Чурукта: теплицаның уруг мастери М. Чернованың огуурчтерин чып ап турары.
Фото И. Будневичиниң.
СЭТА-ның фотохрониказы.

Кур черлерин шиттээдин алырынга баар көдөө ажыл-агый машиналары

КБЕВ. Украинаның чурт үлеттирүүдө бүдүрүлгелеринге кылган көдө ажыл-агый машиналарын Казакстанын, Сибириниң болгаш Алтайнын ховуларында калба-биле ажылдап турар. Бо чылдын машина тудуучулары ол черлерге баар машиналарын бүдүрүлгезин элөөн каш катап улгаттырылар.

Тракторга сөөртүр. 11,5 метр калбак черин алар «Д-10» деп дисалыг дуушканын чач хөвирин бүдүрүлгеге шиттээдин алырынга белеткеп чорутууп турар. Шап иччазы 7 муң хире механиктерин кылдыр деп айткан. Оналганы чедикшиктерин күсөдиргиле кезектерин болгаш беддирлерин мөөнөп үндүрерин организацияп турар. Дуушканынтериниң эгестегин Харьковтун «Тракторзавод» заводунга чоруткан турар.

Коломийскийн Хрущев аттыг, Сивельниковский, Коминтерн, Львовтун «Металл» заводтарында болгаш Украинаның чурт үлеттирүүнү өскө-даа машина тудушкун бүдүрүлгелеринге чаа чылдын бирги хундун бээр бур болгаш курган черлерин шиттээдин ап турар черлерге продукция бүдүрүп бээриниң талазы-биле онаалганы чедикшиктерин күсөдиргиле дөш социалисттик чарыш калбарган.

(СЭТА).

Соңгудалар хунүнге уккуштур

Соңгудаларга белеткедиз хундундө

ДНЕПРОПЕТРОВСК. Шой болгаш каң хоорайнын агитпунктулары бо хундундө хаймышыктырган. Агитпунктуларга жекигеш соңгудалар декидаларын, беседаларын дынап, бот-тывынтыр урандыг көргүзүлгезин, кинофильмдерин көрүп турарлар.

Нижеднепровскийн метиз заводунд агитколлективиниң составында — 220 агитчиннар, мастерлер, инженерлер, азы-баг-хаалгылар бар. Олар Совет Конституциянын, социализм чуртунуң хамааттыларынын эгестериниң болгаш хүлөөгезин дугайында беседаларын чорудуп турар.

Кара Либкнехт аттыг, Коминтерн аттыг, Киров аттыг вагон септар заводтук болгаш өскөдө заводтарын агитколлективтер а кылган агитчиликтер. Ам хоорайда 100 ажык агитколлективтер ажылдап турар. Олар 10 муң агитаторларын хаара туудуп турар.

ПЕНЗА. СЭКН Обкому Нецаевский, Телегинский, Свищевский, Писинский болгаш өскөдө районнарже плереткелериниң бөдүлүп чоруткан. РСФСР-ниң Дээди Советинге болгаш аныктарынын комсомолчуларынын болгаш аныктарынын хуралына 1955 чылдын январь 7-де аш Хрущевтон чугазы (2 арын).

Соңгукчуларга депутаттарын отчөттө

ШАГААН-АРЫГ. (Телефон-биле). Улуг-Хем район Советиниң депутаттары боттарынын соңгукчуларына отчөттөри кылдып турар. Чокка чаа Шаган-Арыг хоорайга болган хей кизи киржилгезин хуралдарга өшөр А. Журавлев, С. Намчас оларын отчөдүн дынааш, соңгукчулар чөштүг негеделерин көдүрүп турган.

Хоорайнын электра станцияны уугу-тедишкенин ажылдап, интинин чөмө-неняле, садмг магазин черлеринде чорум чок байдал көүдөп, коммунал ажыл-агый черлери багай ажылдап турунда райүүсөм база депутаттар боттук хемчег албай келген. Хоорай чагайдыгызынын айтырым база четпес боттанып турар.

Хайраканга болган хуралдарга өшөр Н. Байкалов, В. Паву олар отчөт кылган.

(СЭТА).

Колхозчу тудугчуларын хүлөөлгезин

АРЫГ-БАЖЫ. (Телефон-биле). Маленков аттыг колхозтук төвү Улуг-Хем районда бүрүштүг суурларын бирээзи кылдыр уулаан калбарып турар. Колхоз баштаар чериниң даргазы ам Сүмбүрүн редакцияга дынашканы болза:

— Бистин тудуг бригадасында 80 киж бар, оларын бригадир эш Балчыг-оол эки удуруп турар. 1954 чылда чуртгаланың 20 чаа бажынарын ажылгага кирип, бүдүрүлгениң 6 тудууларын (гараж, хлеб бажынар чер, оондаа өскө) доо-зууган, малга эки тынармың 12 кажаалар икей туттууган.

Ажылда чедикшиктерин бижылавып шаан, бо чылдын улам эки, бедик көргүзүлгелерин болур дөш бригада уруг үндөйшкенин ажылдап турар. Колхоз чыдак чыл шюлазын, чаа клуб, чуртгалгага 16 бажынар, он ийин колхоз баштаар черинге контора кылдып алырын планнап турар.

Тудуг ийиниң соңгудалар хундунгө уту-куштур бүрүн белеткен алырын бригада хүлөөлгө, Сенек база Ажыл сыннарында дөрт кезек черде ажылдап турар. Январь 14-ке чедир 800 кубометр иштин кестеш, черини атында мөөнөп, февраль 20-ге чедир база ол хире тудуг ийин белеткээр.

Соңгудаларга алдар кылдыр

Эрзин районун «Сталинчын орук» көдө ажыл-агый артелинде тудуг бригадамы бо чылдын 2500 кубометр тудуг ийин белеткээр планын. Бригада ам 4306 чудукту машина орунчө үндүр сөөткөл.

Мал кажааларын тудуг планын чедикшиктерин күсөдиргиле идекпейлиг киржиш турар. Коммунист Баг-Хөвөгө удуруткан шээр мал фермазынын мал чынары бар.

Соңгудаларга алдар кылдыр

Эрзин районун «Сталинчын орук» көдө ажыл-агый артелинде тудуг бригадамы бо чылдын 2500 кубометр тудуг ийин белеткээр планын. Бригада ам 4306 чудукту машина орунчө үндүр сөөткөл.

Мал кажааларын тудуг планын чедикшиктерин күсөдиргиле идекпейлиг киржиш турар. Коммунист Баг-Хөвөгө удуруткан шээр мал фермазынын мал чынары бар.

Тайгада белеткештен тудуг материалын көлөкө сууручө сөөртүрүп РСФСР-ниң Дээди Советинге болгаш чер-чер Советтеринге соңгудалар хундунгө бетинде доозар дөш бригада хаймышыктын ажылдап турар.

Тайгада белеткештен тудуг материалын көлөкө сууручө сөөртүрүп РСФСР-ниң Дээди Советинге болгаш чер-чер Советтеринге соңгудалар хундунгө бетинде доозар дөш бригада хаймышыктын ажылдап турар.

Кызыл хоорайның башкыларының январь чөвүлөл хуралы

Кызыл хоорайның башкылары боттарының январь чөвүлөл хуралында чыып, «Школаларда өөредилге-кижиликтеги аялдың байланыш болгаш оңу өнүктүрүлүшү» баа өөреникчилердин сагыла-чурмууну дугайында» Кызыл хоорайның улус өөредилге кидизинин өөредилге эш Гневичеваның иштелини чугалап көргөннөр. Бу айтырыкта холбошкан айтырыктар:— Класстан дашкаар кижизилде аялдың дугайында» № 1 школаның директору эш Соислов, «Школаларда комсомол болгаш пионер организацияларын аялдың дугайында» ВЛКСМ-ниң Кызыл хоорай комитетинин секретары эш Серов олар иштелел кылганнар.

Школаларда өөредилге-кижиликтеги аялдың шынары болгаш өөреникчилердин сагыла-чурмуу артын өөредилге чыдарыга боаарга бо өөредилге чылының бири чартында эээн өнүктүрүлүшү иштелел болгаш санал шүгүмчүл кылган башкылар демделген.

Өөредилге-кижиликтеги аялдың болгаш класстан дашкаар аялдың баа өөреникчилердин сагыла-чурмууну өнүктүрүлүшү иштелини түңкелде № 6 школа (директору эш Шапина), № 4 школа (директору эш Сваткова), № 1 школа (директору эш Соислов) өөредилге чылының бири чартында өөредилге талазы-биле багыт өнүктүрүлүшү болган. № 6 школаның 100 өөреникчилеринде 6 өөреникчи багай демдектелген иштелини, азы өөредилгенди шынары 94 хуу болган. № 4, 8 школаларының өөредилгенди шынары 90 хуу чедип турар. Хоорайның школаларының 11 класстарында багай өөредилгенди өөреникчилер чок болган. Дык хай башкылар уростарга кичинекей белектерин, уростары белек шынары артыртып турган доду өөредилген чедип алганнар. Чыкчалары, башкылар: Архипованың, Сватиканың, Черемнованың, Строкованың, Топиханың, Ондариның, Сычгованың, Маскаленковун, Курдюкованың, Шапинының, Кузьминаның болгаш өскө-да башкыларын башкылар турар артыртыртыр багай демдектелген өөреникчилер чок болган.

Школаның өөредилгенди болгаш өөреникчилердин сагыла-чурмууну белик шынары болуру класстан дашкаар өөредилге-кижиликтеги аялдың улус-биле хамаарып, класстан дашкаар өөредилге-кижиликтеги аял № 1 школа багай эвес тургустунган. Школалар азы-бүрү бөлүнгөндүргөн азыр тургускан. Чыкчалары, физиканың, географияны, чурбутун, математиканы болгаш өскө-да. Физика бөлүмүнө киржиш турар өөреникчилер электрик дегендеги үрелген черлерин боттары кызыл ап турар, школаны радиожуука, математика болгаш физика уростарына херегаар өөредилге херекектерин кызыл ап турарлар. Школаларда үнүш болгаш дириг амыгыларын үчөгүтүрүшүргөн азыр тургускан болгаш үнүш иштелини аялдың чорудуп турар. Бүгү өөреникчилерге политехниктеги өөредилгенди бөлүү билдиргени берип турар болгаш өөреникчилерин күш-ажыла-чаңчыктарында, оларның сагыла-чурмууну быжыгыларынга дуалап турар. Бо школада комсомол болгаш пионер аял баа эки тургустунган. Школаның башкылары комсомол, пионер-организацияларын аялдың доктаамал дуалап турарлар.

Класстан дашкаар өөредилге-кижиликтеги аялдың № 3, 9, 2 болгаш өскө-да школаларда багай тургускан. № 2 школада 250 аял өөреникчилер интернатта чурттап турар болгаш оо школаның башкылар коллективин, кижизилчилери класстан дашкаар кижизилде аялдың өскө-да чедип чедип чедип албаан, политехниктеги өөредилгенди боттарындай турар. Өөреникчилер школага болгаш интернатта таппыкан турарлар.

Школаларда өөредилге-кижиликтеги аялдың, өөреникчилерин сагыла-чурмууну кошпаандан бо өөредилге чылының бири чартында бүгү школаларының өөредилгенди шынары чүгө 82 хуу болган. № 9 школаның (директору эш Весполов) өөредилгенди шынары чүгө 76 хуу болган. № 3, 7, 2 школаларының өөредилгенди шынары баа-да кулу болуп турар.

Комсомол болгаш пионер аялдың школаларда багай тургусканын комсомолчу өөреникчилеринде 140 кизи, пионерлерде 283 кизи багай демдек алган. Комсомолчу өөреникчилердин чыгыла-да тергил өөреникчи чок болуп турар. Школаларда комсомолчулар болгаш пионерлер белик багай демдектерин аш турганнар. № 3, 7, 9 школаларда өөредилген багай комсомолчулар болгаш пионерлер хой болуп турар. Бо школаларының башкылары болгаш класстарының ууруткучу башкылары комсомол, пионер аялдың соңуруга көрбей, вежатарларга дуа көргүсөй турарлар.

Школаларда комсомол болгаш пионер аялдың улус чепестер бар тургаш ВЛКСМ-ниң Кызыл хоорай комитети дүрбүнүчү боттук дуаламчыны көргүсөй турар болгаш хоорайның бюро кижизилчери баа секретарлары школаларга хаа барып турарлар.

Хоорайның аялдың аныктыртыры кижизилчилеринде багай тергил багай болуп турар. Өөредилге чылының бири чартында 355 өөреникчилерин өөредилге түңкелде 68 кизи багай өөреникчи, а өөредилге чылының ээинде ден бээр 66 кизи өөредилген кызган школалар үнгөн.

Аныктыртыры кижизилчилерин азыр аныктыртыры, абан организациалары чедеринин ууруткучулары, бүдүртүлгө болгаш абан черлеринде партия, комсомол, профсоюздер организациалары, эч ылангы ВЛКСМ-ниң хоорай комитетин багай дуалап турар. Кижизилчилерин дика хай өөреникчилери кижизилчилер аялдың сыдан алган уруктарын үзүп турарлар, а бүдүртүлгө ууруткучулары оларны школаже чорударыны ортуна дүшө ажыдаар эчелте киярп турарлар.

Класстарының ууруткучу башкыларының өөреникчилер-биле аялдың артын өөредилге чылында баа баа өөредилге чылының бири чартында эээн өнүктүрүлүшү болган, чамдык школаларда ол аял ам-да чорутуу негеденде чедир тургустунган. Бо аял № 9, 3, 7 школаларды дика багай болуп турар.

Урок баа, школада өөредилге аялдың организациаларының кол хевир болуп турар. Иштелини болганда урокка башкы бүрүч аныктыртыры белекенип, урок бүрүчү белик дегенде артыртып жүрүтүп. Урукту белик дегенде артыртып төздөтүп урукту сагы хаагынан турар жүрүтүп. Иштелини турбуже чамдык башкылар урокка багай белекенип, уруктары чыгы дендектелген артыртып, артын материалдарын катаптайып турар болгаш бажыч оонактагы баа багай таймыр кылбайн, урок төнө бергенде бери турар чорутар хай. Чамдык башкылар урокка багай белекенип, айтыр темазын боттары белик эки иштелини албайн урукка четче өскө таймыр берип, улус чыгарыны аялдың турар. № 9 школаның география башкысы Совет Эвилелинде бар казыларын болгаш туртуп турар казыларын таймырлар турган оларын казыларын туртуптанын, кайзыларын болу белик болгон. Мындай байдалар № 3, 7, 5 болган өскө-да школаларда бар. Башкыларын урокка багай белекенип, уруктары чыгы дендектелген артыртып чоруту өөреникчилерин чурмуу чыгарып чорутуу га дегип турарлар.

Школа директорунун, өөредилге өргөлдүсүнүн болгаш дүрбүнүчү башкыларын уруктарга олуктур, уруктарын аныктыртып кызыл чорук болган, башкылаанын аялдың болгаш класстың өөредилгенди белекенип баа өөреникчилерин чурмууну быжыгыларынга улус үжүр-улусу. Иштелини болгаш баа аялдың школаларда багай чорудуп турар. Башкыларын метод солушкучу аялдың школаларда доктаамал эвес чорудуп турар.

Школаларда башкылаанын аялдың улус чепестер бар тургаш хоорайның улус өөредилге кидизинде болгаш башкылар билин белик институт методтуг дуаламчыны ховар көргүзүп турар.

Ада-нелер-биле аял болган, школаның өөредилге-кижиликтеги аялдың шынары беликтеринде болгаш өөреникчилерин сагыла-чурмууну быжыгыларынга улус үжүр-улусу. № 1, 5, 6 болгаш өскө-да школалар ада-нелер-биле аялдың өнүктүрүшү. Ада-не хуралдарында өөреникчилерин сагыла-чурмууну, өбүлгө кижизилде аялдың доктаамал чугалап аялдың турар. Иштелини болгаш баа аялдың үнгөн хай аял-нелер-биле аялдың үнгөн көрбей, оларын-биле харылаа тутпай турар. Өөредилгенди багай иштелини, азы чурмуу багай өөреникчилерин бажынында барып, оларның амыдырал чурттагызы-биле танышып турар башкылар ховар. Чамдык ада-нелер школага келбес, уруктарын өөредилгенди сонуургавай турар.

Школаларда ада-нелер комитеттери улус ролду ойнар жүрүтүп. Ада-нелер комитеттери ада-нелер-биле, өөреникчилер-биле аял чорутпай турар.

Салгалыг болурун № 3 школаның аял класстарының өөредилге өргөлдүсүн РОФСР-ниң школаларынын алдарык башкы эш Лаврентьев бодуну чугаламчы демеделген. V класстың өөреникчилеринин ортузунга класка болгаш класстан дашкаар кижизилде аялдың доктаамал чорудары улус-биле иштелини турар. Чүгө дөргө, ол класстың өөреникчилери өгө школаның дөрт чы өөредилгендин иштелини башкыларын хайгаарылыга өренип өскөннөр. Иштелини турбуже V класста башкылар турар чамдык башкылар уруктарын артыртып баа соонда өөреникчилерин класстың үнгөн белин хайгаарып көрбейн турарлар. Уруктарын кижизилде аялдың талазы-биле башкыларга ада-нелер улус дуузын көргүзүр. Иштелини болганда ада-нелер-биле харылаа тутпайн, уруктарын бажыга кижизилчилер дугайында ада-нелер боттук дуаламчы көргүсөй турар бис. Бо аялдарын экижидер арта бистиң школаларымыста бар.

№ 5 өгө школаның башкы эш Тониктиң чугаламчы болган, артын чылын мөчө чурмуу кошкак класе берген. Баштай мындай классты чүгө аял деп бодан турган мен. Иштелини болганда тус-тус өөреникчилерин сонуурган турар айтыртыларын өренип билип алган оларын сонуургалды аялдарына группалар үскөн мен. Чыкчалары өөреникчилерин кижизилчилер аял-шеверин, класстың аял-шеверин, уруктарын иштелини иштелини аял-шенин харылаар группалар кылдып тургусканын соонда, өөреникчилер боттарынын тус-тус аялдың харылаатын апарган болгаш чурмууну апарган нар. Өөреникчи бир эвес школаның, класстың аялдың быжыгыларын болган, оң өөредилген болгаш сагыла-чурмуу өскө болган. Эгө школага эки чурмууну, эки өөредилген өөреникчилер V класке иштелини бергенде өөредилген болган чурмуу башкылар бээр чорук дык хой болуп турар. Оң кол чыдагыны болган, класстан дашкаар аялдың, класстарын улус-тус башкыларын аялдың багай тургусканында, уруктары хайгаарды аял класстарга ишкеш кылдып тургусканында болуп турар. V класстың өөреникчилери-биле аялдың өгө класстарыга дөм көөрү башкыларын иштелини турар.

№ 1 школаның физика башкы эш Титов школаларда политехниктеги өөредилгенди багай тургустунганын демделген. Политехниктеги өөредилге школа бүрүзүндө тургустунган болган-да, хереке кырында материалды баа чок болуп турар. харын бөлүүнү мастеркаа белик чок. Политехниктеги өөредилгенди айтырыны чүгө хоорай школаларына эвес, областтың бүгү шынарына шыныгы көөр өй келген. Областың партия, совет-органлары болгаш облоно школаларда мастеркаалар тургузар айтырыны иштелини чуртала.

—Хоорайның школаларын шефе алган организациаларын чамдыктары тавамыга болуп материалды дуаламчыны көргүзүп турары экижир, а чамдык организациалар каным-да дуаламчы көргүсөй турар болгаш харын олталан турар — деп, № 6 школаның директору эш Шапина чугалаган. Бастың школалары улус завод шефе алган, а хереке кырында каным-да дуа көргүсөй турар. Соолу үгө школага дуа көргүзүлгөн заводтуг директору эш Мадыр-оол олталган.

№ 7 школаның башкы эш Пюсониң чугаламчы болган, — № 3 школаның директору эш Петруник, өөредилге өргөлдүсүн эш Белкина уруктар биле оолдарың кадм өөредилгенди багай белекенип түңкелде башкыларга дык бергенде таварыш турган, ол ылангы өөреникчилерин сагыла-чурмууну быжыгылар талазы-биле. Школалда политехниктеги өөредилгенди чыгыла-да болгучу чок, класстан дашкаар кижизилде аялдың багай тургускан. № 1 школалда эки өөреникчи, эки чурмууну турган уруктарын сагыла-чурмуу мында багай болуп турар.

Хоорайның аялдың аныктыртыры кижизилчилерин аялдың улус чепестер барып ол школаның башкы эш Очередыно чугаламчы, хоорайның улус өөредилге кидизинде, бүдүртүлгө болган абан черлеринин ууруткучуларын, СЭП хооромундан болгаш ВЛКСМ хооромундан дуаламчыны турарын демделген.

Чөвүлөл хуралга санал берген башкылар: Петрова, Худяшев, Якушева, Манюв, Архипова болган өскө-да башкылар болгалары кижизилде аялдың башкылар өөреникчилерин сагыла-чурмууну быжыгылар дугайында боттук саналдарын бергеннөр.

Чөвүлөл хурал школаларга өөредилге кижизилчилерин аялдарын болгаш өөреникчилерин сагыла-чурмууну экижидеринче утлаган иштелини хулап алган.

РЕДАКЦИЯГА ЧАГААЛАР

Тарылгага белекелди чорутпайн турар

Тес-Хем районун Сталин атыг бээр аял-агы артын часы тарылгага белекел чорутпайн турар. Колхоз тараа култураларын үргөтүп четче уруп албаан. Урунунг урезин 51 тонна кылган, 2,5 тонна арбай, 1 тонна сула болуп турар. Урезинге белекел алган картофельди 1,5 тонназы доңуп кылган. Колхозтун тарылгага херегаар чепек-херекектерин чепес, 38 илбир, 2 анжалын бар, оларның септелген кылбайн турар. Аялдың дерг-херекектерин эвеш болгаш бар херекектерин септелген кылбайн турар.

А. ДОЖУКАЯ.

Автомашиналарны чөп ажыглаар

Улус-Хем районда Мичурин атыг колхоз «ГАЗ-51» деп автомашина садып алганын бээр беш чык ашкан. Иштелини болган, колхоз баштаар чери оңу чөп ажыглаван, салгучуларын чыдаачыларын хуула эдилелени иштелини, ол үнелик чугала өт тургучу урезин келген. Хуу аялдың бригаданын сөөртүгөлөр, тузук иштелини дажылаар, мал чөп сөөртүрүшү оон-даа өскө, колхозка автомашинанын чугаламчы кыл билбес деп. Иштелини турбуже Мичурин атыг колхоз ол автомашинанын шууг ажыглавай, харын чык сананы ону септелгенде 4—5 муң рубланын чарымдалын үлдүрүп келген. Колхоз баштаар черины негедө болган хыналда чөк чорутуп түңкелде ол автомашинаны колхозка чүгө үрелди үгө көстүр, а септелген соонда Шалага-Арыг азы кайн бир чери сураа дилчалыр, 2—3 айлар болганда келтирилген. Эрткен 1954 чылды майда районун автономиясынын чери тургустунган, аны 5 ай болганга оол чок байдалды бера боттук болгашын бээр.

С. МАЧЫЛАЯ.

Чонга ээлдек бараан болуп херек

Чонга ээлдек бараан болуру, оларнын негедө хууламында дилчалыг болуру— совет садыг аялдың чыгарыны хуулап үлдүрүшү. Болуун ол чагай сагыла-чурмууну чамдык садыгылар ам-да күөсүтүрүшү турарлар.

Току районун Тоора-Хем суура ашк-чөк садыгын садыгымын эш Тамаева болуп үлдүрүшү аялдың аял-септегил эвес ажылап турар. Садыгы Тамаева магазин доктаамал шакардына аялтып чүдүлдери хой. Бараанын болуун таныш көрүшү барымдалан садып турар фактылар бар.

Тамаева херекектерин чөк садыга чедир денделелей, ашканын артын чөкө чыдырып бербейн турар. Садыгын аял-шеверин багай, баранын чурмуу чыккалыг кылдыр делелген. Садыгы эш Тамаева херекектеринге ээлдек эвес, оларнын негедендеги тоомча чок. Херекектерин чөк өртө аялтырарга харылаа, турмуу улус.

Току районунун баштаар чери културтуг совет садыгын чурмууну каржы-зыгылыг урп турар Тамаева ишкеш садыгылар-биле өртөшкөн турарын шын эвес.

Ш. САЛЧАН.

Эмнелге салбыры багай ажылап турар

Таңды районун Балгазында «Революцияны чыбыкы» колхозта эмнелге салбырынын өргөлдүсүн эш Пономарева чоруну негеденде чедир ажылдап турар.

Эш Пономарева аарыг улусу чүгө дүшө чедир хулап алып, дүштөп сойган аарыг улус хулап албас. Эчки улус аарыг кизи хулап ал эмнелге ол хуу өскө улус хулап албас, арак черден келген-да кижилер дедир чана бээр чорутар бар.

Эмнелге салбырынын аныктыртыры ажылап турар эш Чурова өлгөзүшү чөртүр өйүнө аялтып, хуу чөк келгенде хуулап турарын эш алып улус дык 17 манар таварыштар хой болуп турар.

В. СУВАҚООЛ.

Негеделерни саядадып турар

Чаа-Хад район прокуратуразы хей-нигиңин херекекчи садыгылар турарларын дугайында негеделерни саядадып турар.

Районун Хереме суму Советинин секретары турган Тольин Майнык болуун өргө-дүжөк аялдың алган, бот-оонала үлдүртүлгөн 300 рубланы, хой уруугул иштелини дуаламчыла 2500 рубланы бөдү хуулаа ажыдаган.

Майныктын садыгында херекекчи иштелини хай-биле районун садыгы хай-биле район прокуратуразына 1954 чылды март айда-да килген. Прокуратура бо херекекчи чөртүр чөртүр.

К. ЧАЖАП.

Бил-Хем районда машина-трактор мастеркаанын аялдың чыгарып турар. Иштелини азы-бүрү механизирини тургузуп турар. Чуртута: мотору эштен кылган, ону аялдың халадыр херекекчи тургузуп турары. Солагай таламында Г. Я. Сандин болган Я. В. Шелов. Фото С. Феонистовтуну.

Чадаана МТС-тин ажылында четпестерни узуткаар

Бээр аял-агы бүдүртүлгөн улам иштелини МТС кол иштелини күш болуп. Иштелини турбуже, Чадаана машина-трактор станциясы ол сагыла-чурмууну күөсүрүшү талазы-биле ам-да четпес ажылап турар. Эрткен 1954 чылдын часы хуу аялдың МТС багай белекенип турарлар, көдө агылгы агылгы машиналарын үргөтүшү таварыш турган. Ам үдө машина-трактор станциясында тракторлар септелген хожудап турар.

1955 чылдын январь 1-ге чедир МТС 21 тракторларын септеп хуулап, а хереке кырында чүгө 13 тракторларын септеп атыг болуп турар. Тракторлар септелгенди багай чөртү турарын чыдаачылар калдар доктаамал, септегичи-механизаторларын аялдың чыгарып, чуртаарына таарымчалыг байдалды тургусканында болуп турар. Септеле мастеркаанын дерп септеп алырында хай херекекчи чарыдагынын хирезинде аялгы гаа чедир хуула чери ажылдап турар.

Тракторларын чыгыс чери тырыш каанында механизаторларын септеле кылдыр болгаш тракторларын чызып, аял-чөктерин аялдарын бергендеп турар.

Мастеркаа аял-шевер эвес. Чыжаа, мастеркаа иштелини вентиляция чорудан тракторларын халадыртерге иш-бүс мунгаштып, септегичилерин аялдың бергендеп турар.

МТС-тин мастеркааны соок, оң ужурунда септегичилерин хой нурутуу тоңук ажылап турар. Мастеркаа өргөлдүсүн эш Николаев, оң септелген багай чоруткан. Ам үдө механизаторлар ден 30 хуре кизи каахотара чуртап турар болгаш тайгада мши сөөртү турарлар-биле кадм септеле чүгө 40 шаа-ла кизи киржип турар.

МТС-тин электрик станциянын четчир садыг оолагы аял-биле халадырбаандан электростанциянын ажылаары баксыра, тракторлар моторларын ишт, соокка эдиктер ажылаарын болдурбайн турар.

МТС-те күш-ажылы сагыла-чурмуу часы. Чамдык тракторстер ам айлар

иштелини аялдың турда, оларга дирекция чери каным-да хереке көргүсөй турар. Чамдык кижилерин аялгы үнелик турарын дугайында бригадыренин, септеле мастеркаанын өргөлдүсүн киржип турар мөдөлерин МТС директору эш Тольин хереке албайн, ону тоовайн турар.

Бээр аял-агы артылдеринде, оларнын иштелини хара бастырып чылар септеле чөртүр андазын болган өскө-да дергилерин МТС-тин дежуринге экижидер талазы-биле МТС-тин директору эш Тольин, оң кол инженер эш Дубовцев олар мичага чедир хереке албайн турар.

Механик эш Воронков болган өскө-да чамдык тусуай өөреникчилер боттарынын хуулагы аялдарын харылаа чөк көрүп турар фактылар бар.

Машина-трактор станциянын багай ажылы, он иштелини тракторлар болгаш көдө аял-агы машиналарын септелегичи кулу темпийн чоруп турары МТС директору эш Тольинин халадыртайн турар. Тракторлар септелегичин багай чорудуламын дирекция чери артын көзөктер садып алырында хереке чедишпес деп таймырлардын орадылып турар. 1953 чыл-биле дензөөрө 1954 чылда септелегичи иш аялгы катпа хай хереке чарыдагынын турган, септеле чөртүр тракторларын чүгө 33,3 хууун септеди.

С. МОНГУШ.

„МОСКВАДА ЧАС“

Чөөкү хууверде областтың национал театрында тыма артистеринин бөлү Сталинчы шааралык лауреады В. Гусев «Москвада час» деп шиний тыма дыкга көргүзөдө.

«Москвада час» деп шиний автору В. Гусев талантыг совет шүлүктүрүнүн бирөөн чорган. В. Гусев шүлүк чогаламдын агылды дык хой билдирип шиндерин автору. Болдуунда-да ол комедиялыг (кавырчыг) солун шиндерин билгилген.

Ол, «Москвада час» деп шиний 1941 чылдын эгеминде билжөн. Шин болга өөрүшүлүг хөдө-биле болгаш лирика-биле билгилген. Ол шиний бистиң чурт-тузугу дык хай театрларына улус чедипки-биле көргүзүп турар. Көрүчүлери сагыл-сезгилени шин хаймын турар. Ол шин Совет Эвилелин бүтү театрларында улус чедипки-биле үнүп турар.

Ур чыдарын иштелини ол шин көрүчүлери сонуурганчыг болуп турар. Дайын мурундагы чыдары совет кижилерин патриотизм, Төрөн чуртунун хереке оларын бергендеги ук шин көргүзүп турар.

Шинде оонагы чүрү болга, бүтү-де совет кизи буртуу, Төрөн чуртуну чөртүр Москва өөлүг-сезгилени халамчылап кылгаар чок ханы мыкшымын көргүсө. Шин эгеминде төнчүзүңгө чедир мыкшымын кайгамчыг хөдөжүгү шүлүктүр-биле доостур.

Шиний көз угаланышкынын темазы совет кижилерин бот-боттарыга сагыс чөвөндүр көргүсөй болгаш бистиң тургузулус, социалистг гуманизмин тургузуун көргүзүп турар. Шинде социалистг гуманизм тургузуу кижизилген кижилер — Дөди Советтин депутатим Крылов, даш-көвүртүлгө шагда болгаш режиссеру.

Хойжуну чедишкени

Былды районда «Совет Тыла» колхозтун хойжузу эш К. Кунгаалай 6 чыл иштелини колхозтун хуу мадап келген. Ол үнелик дурдунда хойжун чаш төдү чыл бүрдө мени доруктурп өстүргөн.

Маачын эш Кунгаалай хойжун баш сапаны өстүрүшү-биле кадм оңу продуктуну белик дөш кызымкай ажылап турар. 1954 чылда 300 баш төртүр хой-

ларын чингө-нарын дүштү 6 кошкарлар-биле элериштерген.

1954 чылда хойнга 2 сараат сиңени белекел алышкан, кышталарын баш бурунгаар септеп алган. Ам хойларын дегели эки. Хойлар чаша төрүп эгелген. Оларнын хураганнары чыгары чок доругу турар.

С. ДОНЗУМ.

Колхозчу аңчылар

Току районун «Май бири» колхозуну курвакчы аңчы эш А. Деврек колхозка 25 кизи элериш турган, 35 кизи кирген, анык аңчы кыс А. Даш Шүлүк 300 дин дүжээр хулаа алган, 550 дини дүжээган.

К. ЧАЖАП.

Улус демократиясынын чурттарынын аралында экономикалык кады аймактык жана улусураа чыгаруу деп башталган чурттарынын жана улусураа чыгаруу деп башталган чурттарынын жана улусураа чыгаруу деп башталган чурттарынын...

Француз парламентинин сессиясынын аяктыгы

ПАРИЖ, январь 11. Эң улут назмалы депутат, Франциянын Коммунисттик партиясынын көсү аймактык Марсель Башенин дарагындагы Национал хуралдын сессиясынын бирги хуралы бүтүп аяктыгын. Хүнүң айтырым Национал хуралдын 1955 чылда даргазын согууру...

Бизимиз бүгүнкү парламент бөлүктөрү болган калбаа хөй-ниги бирги ээлгеде Барын Германияны чөлсөлгөр айттырымы оң канчаар көрүп турарында үнөлөп көр болганда бо чылым Национал хуралга даргазын олуду дөш демсел...

Материалдык үнөлүг чүдөр бөлүгүнүнүндүрүрүң талымы-биле бүгү француз улустун күженишканы демселешпаша, мынд болганда, боттарынын эртелериң кагазаары дөш демселешпаша...

(СЭТА).

турар француз аяктык чонбарык материалдык бергелери эртке чыдың иштиңде алган өскөн деп Кашен чугаалаан. Мычаарга, бизиң улусуруу, Франциянын бүгү бөлүгүн аяктыкыңиңиң соңгаарлатыны болбас негедеш болза, тайбыны негээр болур, улам-на улус аймык сөөлүгү негедеш тайбының кырында дигрели берген деп Кашен үргүчүздөн...

Башенин чугаалааның соонда бизимиз чөлсөлгөр айттырымы оң канчаар көрүп турарында үнөлөп көр болганда бо чылым Национал хуралга даргазын олуду дөш демсел...

Бир тээ чаңгыс-даа кандаат бадылашынырың улус хөй кезин албаан чүдө талымы бадылашынырың ийги ээлгөң чорудары негетип турар. Ийги ээлгөңиңиң мурнуу чарында Национал хуралдын хуралын ол черияк шагы-биле 18 шакка чедер чапсарлаары чарлаан.

(СЭТА).

Берлиннің барын талакы секторунун иштик хөйи демократтык секторун дыка ылгалын турар. Барын Берлинде чуртталга бажыныры хөй-биле чедешпей турганда, дыка хөй бажынырым катоп тургусайн турар, чер болганда чуртталга бузуңдуулар көстүп турар.

Чурумта: Барын Берлинде үргөң бажың.

Демократтык Германиянын национал фронтунун национал чөвүлелин кыйгыры

БЕРЛИН, январь 13. «Дер Морген» солунун диндыкып турарын баугаар алдыга, Демократтык Германиянын Национал фронтунун Национал чөвүлели Варшаваны гитлержи эжелекчилерден хостоан хүнүндөн бээр он чыл болганын холбаштыр Германия Демократтык Республкааның чоңуңа кыйгыры үндүргөн.

Польша Улус Республкааның наймыс-талы, а оң-биле кады Польша Улус Республкааның бүтү чоңу Маадарык Совет Армияның болган Польша Шеригин эрес-дизик солдаттарының Варшаваны фашистжи эжелекчилерин дарлазын хостоан хүнүндөн бээр он чыл өн 1955 чылдың январь 17-де демделгээр деп ол кыйгырыда чугаалаан.

Ол төөгүдү ойну холбаштыр ГДР-ниң бүгү округ төшөрине, улус-улус бүгүчелерге, хоорайларга болган көзөүрчүлөк, хоорайларга болган найбардык байырык хуралдарын болган митингилерди эрттирер.

Демократтык Германиянын Национал Хуралынын Национал Чөвүлелин Президиуку ол байырык хуралдарын болган митингилерин бөн бундестагтын париж дугуржулгаларын бадылаарыңа улус демселге бузуңбаас тура-сортуткү өргүтүү кылдыр хуулдуарыңче ГДР-ниң бүгү хамаатыларын кыйгырган.

(СЭТА).

Париж дугуржулгаларын бадылаар дугайында хоойлу төлөвилелен Бельгияны д-путаттар палатасы чугаалажып эгелээн

ПАРИЖ, январь 12. Франс Пресс агенттелиниң диндыкып баугаар алдыга, париж дугуржулгаларын бадылаар дугайында хоойлу төлөвилелен дүң Бельгияның депутаттар палатасында чугаалажып эгелээн.

(СЭТА).

АКШ-та коммунистерни испен-сүрүң турары

НЬЮ-ЙОРК. Ассошайет Пресс агенттелиниң Вашингтонда корреспондентиниң диндыкып турары болза, Каттыккан Штаттарынын дээң сулу январь 10-да Смиттин рекелескис хоойлуун чөрүңү үрөңи дөш буруудатырып турар көк партиянын 13 улуткучуларынын хөроң көөрүлдөн ойталаан.

Дээң сүтүк хөректи эде көөрүңдөн ойталааның түңгеленде Элизавет Флиң, Петтис Перри, Александр Трахтенберг, Александр Биттман, Виктор Джерон, Альберт Линдон, Луис Вейстон, Арнольд Джонсон, Джейоб Майнда, Уильям Уейнстон, Джорж Чарин, Клаудия Жонс, Бетти Ганнет олар ара-бажыңга хорудаттырып турар.

(СЭТА).

Экономикиг „дузаламчы“ дугайында америк-пакистан дугуржулгалары ат салганы

ВАШИНГТОН. Январь 11-де Карачиге дугуржулгалары ат салдыганын дугайын хүрүне департаментин чарлаан, ол дугуржулгалары баугаар Каттыккан Штаттар Пакистанга 60 миллион долларын «шериг камгалалын деткириңе», 40 миллион долларын «чедешле бараннар» салды алдырыла база 20 миллион долларын экономикаг хөгүдө-биле холбашкан чээ тудугага түсөйлаан берип чурар.

(СЭТА).

Япониянын премьер-министри Хатояманың меделгели

ШАНХАЙ, январь 11. Япониянын Кюдо Сусин агенттелиниң корреспондентиниң меделген турары болза, Совет Эвилел болган Кыдат Улус Республка-биле Япониянын харылдаанын таарыштырар, тодаргайлаарга дайын байдалыг турарын соссадыр эгелекчи саналды Япония бодунга азыр болган сүмөлгөр бол...

Эң эки деп Япониянын премьер-министри Нидро Хатояма бөгүн меделгелен. Иңдиг арта келир айың төңүңүңде азы марттың эгезинде төлөвилеленге бүтү ниги соңулаларга чедир бодунуп болур деп ол бодоп турар.

(СЭТА).

Коста-Рикаже чөсөктөгү халдаашымы

НЬЮ-ЙОРК. Ассошайет Пресс агенттелиниң корреспондентиниң диндыкып турарын баугаар алдыга, январь 12-же дүңе Ньярагуаган Коста-Рикаже халдаан шериглер чурттуң соңу талымын элөө каш хоорайларын эжелеп алган болган наймыс-талы—Сан-Хоседе чөрүп орар деп Коста-Риканын чазга меделгелен.

Онайт Пресс агенттелиниң корреспондентиниң Сан-Хоседен диндыкып турарын баугаар алдыга, Коста-Риканын хамааты гвардияны эжелекчилерге улус Вилья Кесад чаныңа тулачууңунараже кирген. Коста-Риканык пулемёттар-биле чөлсөлгөн хамааты самолёттары халдап кел чыткан шериглери болсаан. Ол чоруктуң түңгеленде эжелекчилерге караган чедиртенге деп диндыкып турар.

НЬЮ-ЙОРК. Франс Пресс агенттелиниң корреспондентиниң Сан-Хоседен (Коста-Рика) диндыкып турарын баугаар алдыга, Ньярагуаган чуртче халдап кирген чөлсөктөгү отрядтар кымыгарын...

(СЭТА).

СПОРТ

Шыдыраа талазы-биле ССРЭ-нің бирги чери дөш маргылдаа болур

ССРЭ-нің Министрлер Чөвүлелиниң чанында күш-кузлтура болган спорт талазы-биле комитет шыдыраа талазы-биле чурттуң 22-ги чемпионатынын түңгелдиң ойнашыкынын киржикчилериниң составын бадылаан. Февраль 11-де эгелгөр оюнга киржилер болза: гроембелдерлер Ю. Авербах, М. Бутвинник, Е. Геллер, П. Берес, А. Котов, Т. Петросян, В. Симе...

лов, М. Тайманов, С. Флор, мастерлер В. Антошин, Г. Борсенко, Г. Иванцикий, И. Кил, В. Корчовой, Г. Лидичин, В. Микенас, В. Симагин, Б. Спааский, С. Фурман болган мастерге кандидат В. Шербаков. Маргылдаа март 15-ке чедир үргүчүдөр.

(СЭТА).

Эң тергиниң хаакчыларын чарыжы

Ийи хүнериниң дугурунда Москва чоогунга тергин хаакчыларын чарыжы чөрүткөн. Чурттуң азы-бүрү хоорайларында чүс-чүс спортчулар киришкен.

Хөрежениң баштайгы хүнде 5 километр хөмчөлдүг чөргө чарыжшан. Үш спортчулар тийлекчилер болуп үнөп, бо болза хаак маргылдааның көөр таварыла. П. Ерощина (Москва), М. Масленникова болган А. Каалесте (Ленинград) дөмөй түңгелди хөгүскөн, оларын наймызын-даа шагы 20 минута 6 секунда болган.

Эр улус 18 километрге чарыжшан. Бир дугурунда анык Москвадан дөмөй И. Анкин чарыж. Он шагы: 1 шак 2 минута 37 секунд. Дараында үш чери алганар: Ф. Терентьев (Москва), Н. Козлов (Анжер-Судженск) болган В. Кузин (Ленинград).

(СЭТА).

Редатор Д. О. БЕГЗИ.

Гриптин неперетпенер!

Грипп—халдымырлыг аарыг. Чарааның чаштанчымындан, азырып, бичкырганында болган чок турган чугаалашымындан дамчып халдар: аарыг кижиниң дүңүңүндөн болган чөдүргениңен, онкажырында болган хөд түтүкчү медилежиринден: аарыг кижиниң ажитан турган аржымылында, дүтүкчү аржымылында, аяк-савамында болган өске-даа чүдүдериң дамчыгып халдар аарыг.

Грипп колдуунда дүтүкчү суу тектүрү-биле, чөдү-биле, ниги кошкаашкы-биле болган эйт чипир-биле (температура-биле) аарып илерээр.

ГРИППТЕН ААРЫГ БЕРГЕН ҮЕНЕРДЕ ДОП-ДОРААН ЭМЧИГЕ БАРЫҢАР, БАЗА ЭМЧИНИҢ АЙЫТКАН ЧУРУМУН БОЛГАШ ЭМНЭШКИНИН ШЫҢҒЫ САҒЫҢАР

Бодун болган долгандыр турарлары грипптен канчаар камгалаарың? Чөдүрлерге болган бичкырыларда долгандыр турарларын өскөр көрүңгөш, аскыныры болган дүмчууарын дүтүкчү аржымын-биле дугалаар, шала кырыңче дүңүрөңер.

Хөд түтүкчү медилежиринден болган онкаашкында чалың чорунар. Холулары үргүчү-ле чунар, мага-болуларынын, иштик болган даштык хөвөөлериң аргаашкымын сагыңар. Холулары чөм чипирениң мурнунда чунар.

Грипптен араан кижибиле чаңгыс орунга удунанар, ниги аржымын, дүтүкчү аржымын, дөжөти болган өске-даа хөп чүдүң аягылаванар, база чаңгыс араан чөмөңөңер.

Өрөңлинериң үргүчү-ле агаарга калсынар. Болуларың организмиңиңиң спорт-биле болган гимнастика-биле бичыгланар. Арыг агаарга үргүчү үнүп турунар.

Грипптен араан демделетер тургаларын школаже, урутлар садынче, аялыңче болган өске урутларже чорутпаңар.

Грипптен араан илер, урууларың ажаарыңарда, ылангыя уругну эмдерирең үңинде аскыңарын болган дүмчууарын марал-биле дүй шып азыңар.

Бир эвес бажыңарда грипптен араан кижи бар болза, ЧУНУ КЫЛЗА ЧОГУУРУЛ?

Аргалың-ла болза, аарыг кижини кадык кижилерден аныгалаар. Аарыг кижиге тускай орундаң аныгалан берирер.

Бир эвес аарыг-кижини аныг өрөалге чыттырар арта чөк болза, аарыг кижиниң орну көжөге-биле дугалаар.

Аарыг кижини кылмыңдар шугаашымын, өрөдди үргүчү агааралдыңар. Аарыг кижиниң чыгар өрөалиң эд лөсөбиле үргүчү чөдүп турунар. Аарыг кижиге аныг аяк-саваңи, аржымын, дөжөктин эт-хөресселерин болган он-ла өске чүдүдериң тускай аныгалаар харагаланар. Аарыг кижиге дүңүрөңү чөвөн салып берирер, ону хүңүңче иңг сүг-биле чайып төгүңер.

Грипп-биле демсөжириңиң бүгү дүрүмүңиң сагыңар, база оларын күүсөдириң долгандыр турар кижилерден негээр.

ТЫВА ОБЛАСТЫҢ САНИТАР ЧЫРЫДЫ ҮШКҮН БАҢҒЫҢЫ.

Франциянын национал хуралында

ПАРИЖ, январь 11. Франс Пресс агенттелиниң дамчыдып турары болза: Национал хуралдын даргазын согууру талымын ийги бадылашынырың үңинде Шнейтер (МРП) 226 бадылашынырың, Ле Трокер (социалист)—192 болган Кашен (коммунист)—88 бадылашынырың алган.

Бир тээ кандидаттарың чаңгыс-даа чогуу хөй нурууну албаанын барым-даллаш, үшү бадылашыны чорудар дөөң.

ПАРИЖ, январь 12. Франс Пресс агенттелиниң дамчыдып турары болза: Национал хуралдын даргазын согууру талымын ийги бадылашынырың үңинде Национал хуралдын даргазын 232 бадылашыны алган Пьер Шнейтер (МРП) согуурун. Ле Трокер (социалист) дөш 188 бадылашыны бердинген.

ПАРИЖ, январь 11. Баштайгы ээлгедө бадылашыныңар мычаар хувазынган: Ле Трокер (социалист) 153 бадылашы алган. Шнейтер (МРП партиясы) 103. Брюньель («амаарчылар талаачын партия») 101. Кашен (Компартия) 87. Палевский («социалдык республикачы») 70.

Бир тээ чаңгыс-даа кандидат бадылашынырың улус хөй кезин албаан чүдө талымы бадылашынырың ийги ээлгөң чорудары негетип турар. Ийги ээлгөңиңиң мурнуу чарында Национал хуралдын хуралын ол черияк шагы-биле 18 шакка чедер чапсарлаары чарлаан.

(СЭТА).

„Европаның экономикаг кады ажилдажылга организациязының“ чөвүлелин сессиясы

ПАРИЖ. «Европаның экономикаг кады ажилдажылга организациязының» чөвүлелин сессиясы январь 13-те Париже аяктыгын. Ол организацияны кижигүнери 17 чурттарың сан болган экономика министрери ол сессиянын аякында киршип турар. «Европаның экономикаг кады ажилдажылга организациясы» «Маршалдык планын» чоруткан үдө тургустунган болган ону ол үдөн эгелеш-ле Каттыккан Штаттар каш чылдын дугурунда Барын Европаның экономикаг кады ажилдажылга таварыштырымың чөлсөк кылдыр аяктыгын турар. Ол организацияның чачыды апарган ийи айттырлар: салгың «либерализаастаары» толаргайлаарга экспорт-импорт организацияларын күжүрери болган организацияны кижигүң чурттарың ашкылар саарылганын катоп тургусайныкы билеттеги деп ол ийи айттырлар сессиянын хүн чурумунда бердиген.

Ол айттыр талымы-биле Франция үргүчү-ле ийишканын болган көргүдүңүңүң объектин болуп турарын «Фигаро» солун демделген. Организация чөвүлелин эртке сессияның-ла хөй-лөй импорт бараннарыңа кымыгаарлашынырың күш чөк болдулары Францидан негеп турганар. Чооку алды айларың дугурунда продукцияны хөвөрлериң 90 хуузуңа импорт хөмчөлиң күш чөк болдулары амы сессияда база-ла Францидан негээр болуп турар.

Францияның экономиказының киргелиң келген айымы бир эвес амы үдө «Европаның чаңгыс эвиңиң улам-болды» дээр чөвөн деткириңиң нүдүнүң икчөөңгө алыр болза, дыка күштелеш турар. Француз буржуазия барымын герман монополистерни Француз Согуу Африкаже болган Францияны бөдүңү деңсөөрчө кирер дугайында айттырымы амы-биле тургусан. «Бизин үлөшүрүгө даштык конвурсондандан кончуң камгалалың болганын күжүрүңдүң конвурсонданы шыдажып эртер төлөдө, үлөшүрү мөңгөөр талазы-биле улус күженишканын негетип турар деп чөвөн билне чугула» деп «Эко» солун казымдал-биле демделген. «Европаның экономикаг кады ажилдажылга организациязының» чөвүлелин хүн чурумун ийги айттырымы болза, акшаларың саарылганың айттырымы болуп турар. Француз парлалдык демделген турарын баугаар алдыга, АКШ-тың даштык операциялар эрелелениң улуттуңчуу Стассен сөңхөө талазы-биле Барын Европа чурттарынын Каттыккан Штаттардан хамаарыгалыг чорун күштелдиреринге чедирип болгу деп акшаларың саарылгач чөрүң чөдүп азыр-биле америк төлөөлери баштап алган Париже чөдүп келген.

Азияның Вашингтон айыңга азын турар чурттарың «дуза» көргүзөр талазы-биле хөдөөлөгелери Каттыккан Штаттар-биле кады Барын Европа чурттары боттарыңа алырын Стассен олардан негээр болуп турар.

Француз ажал-хөреки бөлүктөр ол шийтириң чажырар аргажо дүвөрөңиң-биле уткаан. Франция импортун 75

хуузуң «либерализаастаары» Францияның пас-таавы, химия, машина тулар болган саазың үлөтүрүңгө күшүгү согууңуңу таварыштырар деп «Эко» солун бизжэн. «Европаның экономикаг кады ажилдажылга организациязының» талазы-биле эвилекчи болуп турар чурттарың үлөтүр эелери аман эгелеш күшүгү азын-нажыр аларын «Эко» дүвөрөңиң-биле онзалап демделген.

Ол айттыр талымы-биле Франция үргүчү-ле ийишканын болган көргүдүңүңүң объектин болуп турарын «Фигаро» солун демделген. Организация чөвүлелин эртке сессияның-ла хөй-лөй импорт бараннарыңа кымыгаарлашынырың күш чөк болдулары Францидан негеп турганар. Чооку алды айларың дугурунда продукцияны хөвөрлериң 90 хуузуңа импорт хөмчөлиң күш чөк болдулары амы сессияда база-ла Францидан негээр болуп турар.

Францияның экономиказының киргелиң келген айымы бир эвес амы үдө «Европаның чаңгыс эвиңиң улам-болды» дээр чөвөн деткириңиң нүдүнүң икчөөңгө алыр болза, дыка күштелеш турар. Француз буржуазия барымын герман монополистерни Француз Согуу Африкаже болган Францияны бөдүңү деңсөөрчө кирер дугайында айттырымы амы-биле тургусан. «Бизин үлөшүрүгө даштык конвурсондандан кончуң камгалалың болганын күжүрүңдүң конвурсонданы шыдажып эртер төлөдө, үлөшүрү мөңгөөр талазы-биле улус күженишканын негетип турар деп чөвөн билне чугула» деп «Эко» солун казымдал-биле демделген. «Европаның экономикаг кады ажилдажылга организациязының» чөвүлелин хүн чурумун ийги айттырымы болза, акшаларың саарылганың айттырымы болуп турар. Француз парлалдык демделген турарын баугаар алдыга, АКШ-тың даштык операциялар эрелелениң улуттуңчуу Стассен сөңхөө талазы-биле Барын Европа чурттарынын Каттыккан Штаттардан хамаарыгалыг чорун күштелдиреринге чедирип болгу деп акшаларың саарылгач чөрүң чөдүп азыр-биле америк төлөөлери баштап алган Париже чөдүп келген.

Азияның Вашингтон айыңга азын турар чурттарың «дуза» көргүзөр талазы-биле хөдөөлөгелери Каттыккан Штаттар-биле кады Барын Европа чурттары боттарыңа алырын Стассен олардан негээр болуп турар.

(СЭТА).

„Европаның экономикаг кады ажилдажылга организациязының“ чөвүлелин сессиясы

ПАРИЖ. «Европаның экономикаг кады ажилдажылга организациязының» чөвүлелин сессиясы январь 13-те Париже аяктыгын. Ол организацияны кижигүнери 17 чурттарың сан болган экономика министрери ол сессиянын аякында киршип турар. «Европаның экономикаг кады ажилдажылга организациясы» «Маршалдык планын» чоруткан үдө тургустунган болган ону ол үдөн эгелеш-ле Каттыккан Штаттар каш чылдын дугурунда Барын Европаның экономикаг кады ажилдажылга таварыштырымың чөлсөк кылдыр аяктыгын турар. Ол организацияның чачыды апарган ийи айттырлар: салгың «либерализаастаары» толаргайлаарга экспорт-импорт организацияларын күжүрери болган организацияны кижигүң чурттарың ашкылар саарылганын катоп тургусайныкы билеттеги деп ол ийи айттырлар сессиянын хүн чурумунда бердиген.

Ол айттыр талымы-биле Франция үргүчү-ле ийишканын болган көргүдүңүңүң объектин болуп турарын «Фигаро» солун демделген. Организация чөвүлелин эртке сессияның-ла хөй-лөй импорт бараннарыңа кымыгаарлашынырың күш чөк болдулары Францидан негеп турганар. Чооку алды айларың дугурунда продукцияны хөвөрлериң 90 хуузуңа импорт хөмчөлиң күш чөк болдулары амы сессияда база-ла Францидан негээр болуп турар.

Францияның экономиказының киргелиң келген айымы бир эвес амы үдө «Европаның чаңгыс эвиңиң улам-болды» дээр чөвөн деткириңиң нүдүнүң икчөөңгө алыр болза, дыка күштелеш турар. Француз буржуазия барымын герман монополистерни Француз Согуу Африкаже болган Францияны бөдүңү деңсөөрчө кирер дугайында айттырымы амы-биле тургусан. «Бизин үлөшүрүгө даштык конвурсондандан кончуң камгалалың болганын күжүрүңдүң конвурсонданы шыдажып эртер төлөдө, үлөшүрү мөңгөөр талазы-биле улус күженишканын негетип турар деп чөвөн билне чугула» деп «Эко» солун казымдал-биле демделген. «Европаның экономикаг кады ажилдажылга организациязының» чөвүлелин хүн чурумун ийги айттырымы болза, акшаларың саарылганың айттырымы болуп турар. Француз парлалдык демделген турарын баугаар алдыга, АКШ-тың даштык операциялар эрелелениң улуттуңчуу Стассен сөңхөө талазы-биле Барын Европа чурттарынын Каттыккан Штаттардан хамаарыгалыг чорун күштелдиреринге чедирип болгу деп акшаларың саарылгач чөрүң чөдүп азыр-биле америк төлөөлери баштап алган Париже чөдүп келген.

Азияның Вашингтон айыңга азын турар чурттарың «дуза» көргүзөр талазы-биле хөдөөлөгелери Каттыккан Штаттар-биле кады Барын Европа чурттары боттарыңа алырын Стассен олардан негээр болуп турар.

(СЭТА).

„Европаның экономикаг кады ажилдажылга организациязының“ чөвүлелин сессиясы

ПАРИЖ. «Европаның экономикаг кады ажилдажылга организациязының» чөвүлелин сессиясы январь 13-те Париже аяктыгын. Ол организацияны кижигүнери 17 чурттарың сан болган экономика министрери ол сессиянын аякында киршип турар. «Европаның экономикаг кады ажилдажылга организациясы» «Маршалдык планын» чоруткан үдө тургустунган болган ону ол үдөн эгелеш-ле Каттыккан Штаттар каш чылдын дугурунда Барын Европаның экономикаг кады ажилдажылга таварыштырымың чөлсөк кылдыр аяктыгын турар. Ол организацияның чачыды апарган ийи айттырлар: салгың «либерализаастаары» толаргайлаарга экспорт-импорт организацияларын күжүрери болган организацияны кижигүң чурттарың ашкылар саарылганын катоп тургусайныкы билеттеги деп ол ийи айттырлар сессиянын хүн чурумунда бердиген.

Ол айттыр талымы-биле Франция үргүчү-ле ийишканын болган көргүдүңүңүң объектин болуп турарын «Фигаро» солун демделген. Организация чөвүлелин эртке сессияның-ла хөй-лөй импорт бараннарыңа кымыгаарлашынырың күш чөк болдулары Францидан негеп турганар. Чооку алды айларың дугурунда продукцияны хөвөрлериң 90 хуузуңа импорт хөмчөлиң күш чөк болдулары амы сессияда база-ла Францидан негээр болуп турар.

(СЭТА).

Болгарияда пенциллини бүдүрүлгези

СОФИЯ. Дөрт ай мурнуңда Болгарияга Совет Эвилелинч дузаламчы-биле тудан пенциллини заводу ажылдаа кирген. Ол кыска хуузааның дугурунда заводтун коллектив бөик шынарык пенциллиниң бүдүрүлгези чедириниң шийгөөдү алган